

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

54. Creatio Mandar. in Cocincin. magnifica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

cætera, quæ pro genio Ministrorum, truciùs lentiùs sunt administrata. Pagis quibuldam Christiani re sua paupere profana & sacra spoliati; robustiores quidam probra, & carcerem, & familiarum clades, perpeffi sunt fortiter, celsè ignavi, & timidi satellitum minis, territantium eò ferociùs, quò præter minas nihil poterant. In iis quorum inuictum animum, periculi grauitas præstantiùs commendauit, merito ille memoratur, nunquam satis laudatus Scia Bin Paulus. Quærebant inter se solenni confellu Mandarinum, Rege malè affecto aduersus legem Christianam, quid consilij capere, quas ire in partes oporteret. De quo surgens Paulus ita perorauit, vt ex dicentis ardore, ac prudentia, minimè dubitarent pugnare illum pro causa veri Dei, & assentirentur plerique suaudenti: vni tamen præ aliis idololatræ obstinatissimo sic bilem mouit, vt cessantem dicere carperet, exprobraretque illi quàm inurbanè tam impiè, maactorem stipendij quo cæli Domino militabat; potuisse illum si ethnicus pergeret inter Mandarinum gradum assequi sublimem; nunc verò Christianum; Sciam iacere inglorium, & in classe illorum infima obscurum. Cui Paulus illicò, Malo inquit, Scia, & Christianus esse, imò & solùm Christianus, quàm Rex, & idolorum seruus. Cæterùm elapsis aliquot diebus Mandarino illi Deus censuram sacrilegam, amissionem gradus quam erat commeritus rependit; Paulo Christianam generositate Mandarini honore quem Cauche nominant, hoc est Literatorum caput. Redibat ille tunc è legatione, quam ad Regem Siani prosperè sanctèque obierat; nam è sua tritemi vectores duodecim hortatu suo ad Christum traductos, ita erudiuit, vt eos Siani Patribus traderet baptizandos. Accepto ab aula nuncio collatæ sibi dignitatis, ritu illam statuit inire, quo præ suo, nomen Dei veri splenderet illustrius. Vix habet aliud Cocincina maius, explicatione diplomatis Regij quonouus creatur Mandarinus. Vocantur ad eam Literati, & nobiles conueniuntque ad aliquot millia, suis omnes spectandi Magistratum notis, & officiorum, omnique magnificentie ostentatione; excipiuntur theatris vel capaei aula, vbi præ se ex vsu, musicorum chori, laudes Principum quatuor decantant Regis Sinarum antiquissimi filiorum; quos pro Semideis Regni fabula venditat. Profertur in medium diploma, & velut empyreo missum, colitur omnium veneratione; euoluitur denique, legiturque contenta, & clara, sed lenta recitatione, magno auditorum quasi ad sacra silentio. Succedit musicorum scena, triplo quam ante sonantior, & maior, Regisque tunc sceptro potentis diuina decora cantu, & carmine, vel narrat, vel diuinat. Sequuntur Diis Eucharistica; tùm gratulatio singulorum nouo Mandarino vetustis ritibus, exquisitis verborum nouisque formulis exhibenda, reponendaque ab illo singulis mendaciorum ciuiliu mutua venustate. Paulus tantùm abest vt de pompæ huius apparatu detractatum voluerit; auxit quin imò illius magnificentiam, sed quicquid illi profanum inerat in sacrum conuertit. Aulam pretioso vestitam petasmate, altari medio consecrauit; altaris ornatus

14.
Creatio
Mandar. in
Cocincin.
magnifica.

55.
Mandarinatus
noui
pompa Christi-
stiana.

ornatus elegantia superbus; sablimis in eo imago Deiparæ, sub elaboratissimo conopœo, accensa circum funalia; odorum largus, & suavissimus suffitus. Ingressi locum Mandarinini, mirati omnia, sed præ omnibus tabulam, novitate arcana mysterij, & artis opere spectandam; hinc Paulus ordiri quod meditatus animo fuerat; quæ Virgo hæc esset exponere? quod eius archetypum? quis infans papillis affixus Virginis, & Matris nihilominus intactæ. Postea illato de Veri Dei notitia sermone, de rebus æternis, immortalitate beata & misera, necessitate, modoque humani generis redempti, sic illam commouit multitudinem virorum grauium, nemo ut fuit quin imitatus præcunte pronoueretur infanti Christo in genua eiusque Matris sanctissimæ, & in redemptione illa partem sibi ab iis flagitaret, tum quater humili corporis proclinatione, fronte humum tangens vtrumque adoraret. In perlegendo autem Regis diplomate, & suspiciendo Mandarinini gradum, nihil nisi aut sanctè aut ciuilliter inductum; de Semideis Sinarum nec vocem nec spiritum misit, septuaginta musicorum conductæ symphonia; cantus omnes in pœsim de moribus figurati, & inuitamentis ab virtutes; Regis quidem laudes nefas erat omitti, sed ex iustis Vestri, rectique finibus descriptæ: intercalaris metri distinguendis cantibus repetiti hæc fuit sententia; Cœli Domino laus, cuius hodie monere Mandarinus Cauche, Bin creatur. Cauche dignitatis est collatæ titulus; Bin familiæ Pauli gentile cognomentum. Persolutis Paulus verbanitatum morosarum ritualibus officiis ad Patres adit, & vultus quem in iis ægrè tenuerat posito sereno laxat animum dolori; miserum se cum lachrimis vocat, vt quem nouo laqueo ab Rege irreatum, grati animi ratio, eius obsequiis arctius obligaret, cum è contrario sibi æquè in votis nihil esset, quàm vt etiam Scizæ qualicumque abiecta dignitate, priuatus cum Patribus Deo tantum, & sibi vineret. Ignorabat nimirum quantum sibi bonorum noui honoris occasio, esset peritura, cum postea illum Christianissimi illustrem reum, Mandarinum Rex deiecit, publica, vt infra narrabitur, deonestatum verberationem. Nunc illo eiusque similibus auctoritate fisci Christiani, edicto Regio non magnoperè terretur, sed palam vt ante impudè conspici, fruique parte non minima pristinz libertatis; quam iis paulò post multum auexit aduentus onerariæ Macaensis. Lusitanorum siquidem oratorem, comitati ad Regem Patres dno illius mansionis, benignè ab eo sunt habiti, & ampla donati facultat. Caciiani publicè habitandi, cui Marti defuncti Principis Regina suggerente, accessit potestas Patribus vbi-cumque vellent toto regno degendi. Sed horum numerum ad paucos redegerat Buzomij raritas, cuius illum Palmerius arguit, quod ea quæ sibi ardentè, & frustra postulabat, largiùs alijs donaret; nempe illum vtebat Iaponiensis Ecclesiæ sanguinariâ ruina, exemplis fortibus cum verbis non posset, sustentanda. Duos ergo illuc natione Iapones, Europæos tres misit, in quibus Maiorica Italus vir Apostolici pectoris.

56.
Iaponiam
Christi sup-
pliciiis ar-
dentem noui
operarij
petunt.